

# NOORDKRANT

10 maart 2021



## HONDERD GEDICHTEN VOOR NOORD

In ons park staat een boom  
als je hem ziet krijg je een droom.  
De boom is al 100 jaar oud  
en de stam is van hout.  
In de herfst hebben de blaadjes veel kleuren,  
in de lente geven ze veel geuren.  
Als je lief tegen de bomen praat,  
staan ze voor jou altijd paraat.  
Dus laten we goed voor de bomen zorgen,  
dan staan ze er elke morgen.

- Betty

TOL  
HUIS  
TUIN

INTO  
THE  
GREAT  
WIDE  
OPEN

Een initiatief  
van Tolhuistuin en  
Into the Great Wide Open

100 JAAR NOORD  
DOOR KINDEREN  
VERWOORD

## IN DEZE KRANT:

Allemaal poëzie

Interview met Ben  
de Reus van Noord

Noord-Quiz

Toekomstfantasie

Mode door de jaren heen

Stout Konijn  
in Tolhuistuin

Activiteiten in Noord

Over dieren  
en bejaarde bomen

Moppen, tips en een  
woordzoeker

Veel leesplezier!!



We gaan Noord voldichten. In de loop van 2021 groeit ons stadsdeel vol met poëzie. Honderd jaar na de aansluiting bij Amsterdam krijgen stedelijk en landelijk Noord er honderd gedichten bij: in de ramen, op banieren, op de muur van nieuwbouw, op straat, op de bruggen, in scholen en bibliotheken,

in de nieuwjaarwens van het stadsdeelbestuur, geprojecteerd op de huizen en gebouwen, met zand gespoten, in het weiland gemaaid... 100 Jaar Noord! is een initiatief van Noordeling Floor van Dusseldorp in samenwerking met Chris Keulemans, Internationaal Literatuurfestival Read My World, Noordje, School der Poëzie, SLAA (Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam), Tolhuistuin, OBA Noord, Salon op de Dijk, Perdu, Boekhandel Over het Water, de Centrale Dorpenraad en stadsdeel Amsterdam Noord.

De NOORDKRANT redactie trapt alvast af, lees onze gedichten voor Noord in het hart van deze krant!

## En wat doet het weer?

Vandaag wordt het in de ochtend 18 graden. En er waait speciale wind naar het noorden, die raast met 100 km per uur over Amsterdam noord. Dat is al honderd jaar niet in Noord voor gekomen, daardoor voelt het maar 10 graden. Door Aline.

He jongens,  
lekker  
weertje he!



Illustraties Tamar



# TOEN-NU-LATER

## DIERENRIJK door Lieve

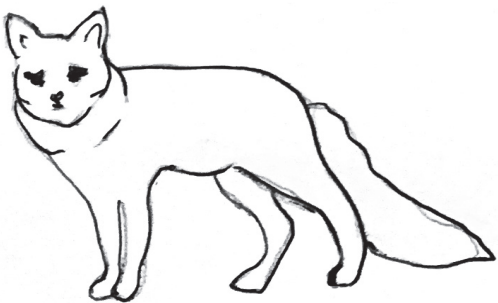
In de afgelopen 100 jaar zijn er verschillende dieren in Noord geweest:



Heb jij al weleens zo'n kreeft zien lopen? Ze duiken overal op in weilanden, tuinen en zelfs op straat. Het gaat over DE RODE AMERIKAANSE RIVIERKREEFT, oorspronkelijk komt het dier niet voor in Nederland. Voor veel planten en dieren is de kreeft een gevaar. In 1985 werd het dier voor het eerst waargenomen. Hoe de kreeft hier is gekomen weten we niet precies de meest aannemelijke reden is dat de kreeft met een schip is meegelift. Het is een zogenaamde 'invasieve exoot'.



DE RINGSLANG is een ongevaarlijke waterslang. In Nederland worden mannetjes ringslangen maximaal 1 meter lang, vrouwtjes kunnen daarentegen 1 meter en 30 centimeter worden. De slang kan ongeveer 20 jaar oud worden.



Je zou het niet denken maar DE VOS is fan van Amsterdam. Hij is soms in midden Noord op straat te vinden. Ze geven niet veel last ze worden soms in tuinen gezien maar als ze jou zien zijn ze snel verdwenen. In London komen ze in grote groepen. Ze zijn heel nuttig want ze eten ongedierte zoals ratten.

## FORT door Lucia & Keetje



Broers Gerard en Willem gingen uit elkaar Gerard begon zijn eigen werf het fort (sinds 1917) het fort is all 104 jaar oud bij de perenboomsloot daar door kwamen de bootjes



CORONATIJD IN NOORD. Veel winkels van Amsterdam zijn dicht en hebben geld verlies, zoals Bcc Hema Action en nog meer. Het is wat kleiner dan echt nieuws maar het is niet niets. Het is ook wat oud nieuws, maar gaat wel over de winkel centrum van: AMESTERDAM NOORD.

## MODE DOOR DE JAREN HEËN



door Isabelle

Hoe is onze mode veranderd in de afgelopen 100 jaar en wat dragen we over nog eens 100 jaar?



# Activiteiten en plekken in Noord van vroeger, nu en later.

door: Isa,  
Isis & Tamar

## NIEUW/NU

### Twiske klimpark

In een mooi stukje bos, naast Paviljoen de Appel, staat sinds 2020 Klimpark Twiske. Je kunt hier op je eigen niveau klimmen tussen de bomen. Je moet via touwen en allerlei houten balken klimmen van boom naar boom. Er zijn verschillende routes. Het is best hoog, maar doordat je aan een kabel vastzit ben je altijd veilig. Er lopen mensen er onder als je hulp nodig hebt moet je 'rooie helm' roepen en dan komen ze, dus altijd veilig. (heb je hoogtevrees? je moet het gewoon doen! Het is echt heel leuk!) echt een aanrader! (gebouwd op 25 augustus 2020)

### Hyperion Lyceum

Het Hyperion Lyceum is een mooie school, Een soort doolhof om zelf te ontdekken! Overal zijn er leuke plekken om te zitten met vrienden. Elk jaar veranderen ze een beetje, zo dat je steeds opnieuw blijft ontdekken. De leukste plekjes in de school zijn : de bankjes op de tweede verdieping, de voetbaltafel, de hokjes (kleine groene huisjes waar je met een groepje in kunt zitten of huiswerk in te maken) Veel kinderen roepen om er in te zitten dus je hebt veel geluk als er een over is, de glijbaan, kantine, de bovenste verdieping zijn minder mensen. Echt een leuke school! (Het Hyperion Lyceum is gebouwd in 2005 hij is vernieuwd in 2013)

### Wondr Experience instagram museum

Instagram gebruiken veel mensen, mensen vinden het leuk om grappige of mooie foto's te maken en te plaatsen, dit museum is daar echt voor! Je kan zwemmen in spekjes, zwemmen in een ballenbak, en nog veel meer! echt geweldig leuk! ook kun je er feestje houden, high tea, het is echt leuk om te proberen! (Wondr is gebouwd in september 2019)

## DE TOEKOMST

### Het Hamerkwartier

Tussen de Vogelbuurt en de Albemarle Fabriek in Noord ligt een gebied dat al sinds de negentiende eeuw wordt gebruikt als bedrijventerrein. Nu zijn daar meer fijne horeca, waaronder Stork, Hotel de Goudfazant, FC Hyena en Coba Taqueria. Ook overnachten daar de veerponten van het GVB. Dat moet allemaal plaatsmaken voor het Hamerkwartier. Op kavels van ongeveer 500 vierkante meter zullen appartementencomplexen verrijen in verschillende hoogten, inclusief een woontoren tot 60 meter. In totaal komen er maximaal 6700 woningen. 30 procent sociale huur, 40 procent

middenhuur en -koop, en 30 procent in het hoge segment. (Het Hamerkwartier wordt in 2035 gebouwd )

### Brug over het IJ

De afgelopen jaren zijn er steeds meer mensen in noord komen wonen. Daardoor zijn de ponten nu overvol. Nu maakt de Gemeente plannen om bruggen over het IJ te maken, eentje bij Java eiland en eentje bij het NDSM. Al 200 jaar geleden waren er plannen voor een brug. Tot nu toe bleef het bij vergaderen. Maar misschien gaat de brug nu echt komen! (rond 2030 kan de brug bij Java eiland klaar zijn.)

## WAT WAS ER VROEGER WAT ER NU NOG STEEDS IS?

### Groene Ridder, Cafe Kadoelen

Op de Costzanerdijk staat al sinds de 17e eeuw een bijzonder café. Die heette toen Herberg De Groene Ridder. Mensen die van en naar Amsterdam reisden konden hier eten, drinken en slapen. Later ging de herberg 'café kadoelen' heten. Onder die naam bestond dit café tot 2017. Daarna wilde de nieuwe eigenaar het gebouw slopen, om iets nieuws neer te zetten. Op dat moment ging de buurt het eeuwenoude gebouw beschermen. De gemeente gaf geen toestemming voor de sloop. Maar toen was al wel de dakkapel van het dak getrokken. Daardoor ziet het oude, beroemde cafe er op dit moment heel treurig uit.

### Zonnehuis Tuindorp Costzaan

Het Zonnehuis is een rijksmonument aan het Zonneplein 30 in Amsterdam-Noord dat in 1932 gebouwd werd voor de mensen van (vooral) bewoners van Tuindorp Oostzaan, vanuit de filosofie dat een bloeiend gezelligheid van belang is voor de opvoeding van de mensen die daar wonen. Het Zonnehuis is gebouwd in de stijl van de Amsterdamse School naar ontwerp van J.H. Mulder. Heel veel mensen kregen werk door de bouw van het Zonnehuis.

### De Tolhuistuin

Op het terrein van de Tolhuistuin vind je een café-restaurant, een zonneterras aan het IJ, drie theater- en concertzalen, expositieruimtes, een hiphopschool en een kinderkunsthuis. Het hele jaar door vinden er culturele activiteiten plaats in de mooie tuin en in het nieuw verbouwde Publieksgebouw, dat te zien is vanaf het Centraal Station.

## De 4 superhelden van Noord

### TOEKOMSTFANTASIEVERHAAL DOOR RAYAN

In 2121 waren er sommige mensen met super krachten in Noord, dat kwam door dat biologen een experiment hebben gedaan, maar deze keer was het niet op dieren maar op mensen. Daarom hadden die mensen abnormale krachten bijvoorbeeld in rook veranderen of heel sterk zijn of alle licht kracht hebben of alle lucht kracht hebben.

Er was een jongen Alex die aan het rennen was van een paar pest kopen in Noord die hem wouden slaan. Toen hebben ze Alex gepakt en geslagen toen werd die echt boos toen sloeg hij ze in elkaar, omdat hij super krachten had die hem heel sterk maakte. Dat gebeurde, omdat de biologen een experiment op zijn vader hebben gedaan. Toen ging Alex naar huis toen vertelde hij dat aan zijn vader die zei: 'niet tegen iemand vertellen dat wij super krachten hebben, want hier in noord worden de mensen met super krachten gepakt en gevangen genomen misschien zelfs dood

gemaakt!' toen ging Alex buiten spelen toen kwamen drie jongens naar hem toe ze zijden tegen hem wij zagen dat jij super krachten had. Toen zei hij: niet tegen iemand vertellen! toen zeiden ze we gaan tegen niemand vertellen, want wij hebben ook super kracht. Ik heb alle licht macht en hij heeft alle lucht macht en hij heeft alle rook macht. Wil jij bij onze team horen tegen de regering van noord. Eigenlijk ja, want de regering van noord dood onschuldige mensen. Is goed ik doe mee, maar wat is de plan? Wij hebben een plan bedacht, maar wacht even zei Alex wij zitten in de minderheid. Ja, maar wij hebben super krachten. Met de rook kracht van hem gaat hij de bewakers afleiden en met jou sterk super kracht sluiten we ze en met mijn licht laat ik ze niet meer zien en met zijn lucht macht gaat hij de hele kasteel verwoesten en de regering gevangen nemen.

En de plan is gelukt en noord is bevrijd door onze helden het eind.



DE GESCHIEDENIS VAN DISTELDORP

disteldorp was een dorp  
van vroeger en bestaat  
al even lang als noord  
honderd drie jaar

Disteldorp mijn vroegere huis...  
Waar ik woonde vanaf mijn geboorte  
totdat ik twee jaar oud was. onze buurvrouw  
had acht katten.

disteldorp was een dorp  
van hele kleine noodwoningen.  
mijn slaapkamer was: 2 bij 3 meter  
ik sliep er met vier knuffels  
een lammetje, een beer, en twee konijnen  
honderd jaar geleden sliepen er  
wel 2 families bij elkaar in huis  
met acht kinderen?

ik denk dat het de hele dag een hoop een lawaai was  
niemand kon uitrusten  
het kan ook zijn dat ze allemaal uitgeput waren  
omdat ze in fabrieken moesten werken

schuin tegenover ons huis  
was een oud badhuis  
die werd toen ik daar was  
nul of een jaar was  
allang niet meer gebruikt  
ik ging in een soort emmer in bad  
en die kinderen in het badhuis  
die zijn nu misschien wel honderd jaar  
een oud omaatje of opaatje  
die nu over de stoep naar de tandarts  
lopen om hun kies te laten trekken  
of ze zijn nu dood

- Mette

100 jaar NOORD

I LOVE NOORD  
I LOVE ambiguïteit  
tweestrijdigheid  
met jouw puinzooi op straat  
de lelijkheid  
met jouw schoonheid  
jouw idyliteit  
jouw Amsterdamse aso's  
en geitenwollensokken breiers  
hun hippigheid  
jouw ouwe scheepswerf  
met z'n kunstzinnigheid  
maar zelfs tussen de wannabe  
wolkenkrabbers  
is nog scheepsbouw bedrijvigheid

I LOVE you NOORD  
met je tweestrijdigheid  
met je arm  
met je rijk  
jouw kansenongelijkheid  
met jouw ouwigheid  
moderniteit  
ik raak je langzaam  
een beetje kwijt  
je gaat zo snel  
nu jij aan groei zucht leidt  
en leipe gekkigheid

- Marc

DE FANTASIE POORT

In Amsterdam-Noord is een poort  
en als je daar in gaat kom je in een mooie plek waar je op  
avontuur kunt gaan en als je even stopt neem dan een snack.

museums, winkels en andere mooie plekken  
die je allemaal kunt ontdekken  
Winkels en straten waar je gezellig met elkaar kunt praten

De kanalen in Amsterdam-Noord zijn ook heel mooi  
In de winter kun je er schaatsen en daarna komt er dooi.

Noord is zo bijzonder overal waar je loopt is wel een wonder.

Dus ga naar noord en ontdek die poort

- Isa, Isis, Tamar





Illustratie: Betty

WAT

NOORD

GEDICHT !!

AMSTER-  
DAM

Het is dag in amsterdam noord,  
Ik ben opzoek naar het woord,  
Maar Vlak voor ik het verwoorden wil,  
Valt het heel even stil,  
De stilte spreekt betogen,  
De mensen die noord onheilspellend beschreven,  
Die logen  
In noord kun je samen leven,  
Divers samen zweven,  
Talloze bezigheden,  
We doen aan gekkigheden,  
Genieten van het natuur,  
Het weer wat soms aan voelt als zuur,  
Maar toch maken we er wat moois van,  
In noord plezier hebben om dat dat kan,  
Ohh honderd jaar oude noord,  
Ik ben dankbaar dat ik hier behoor,  
Weet je hoe ik het verwoord,  
Noord is gelukkig wel gestoord,

- Wail

Noord  
Zo dichtbij als jij  
over het IJ voor mij  
aan de horizon gloort,  
onverstoord

Noord  
Daar waar mag  
elke dag,  
zelfs bekoort  
wat niet hoort

Noord  
Een eeuw ging voorbij  
en eeuwig vrij  
bleef jij, ongehoord  
uniek in je soort

Noord  
Ik maak voort  
stap aan boord  
van het veer  
naar jou, steeds weer

- Rianne



# BUITEN-NIEUWS

## REUS UIT NOORD

Wij hebben in de tolhuistuin de grootste boom, die in het midden van het plein staat geïnterviewd. We hadden nog nooit van ons leven een boom gesproken, net zoals velen van u waarschijnlijk. Toch is het echt gelukt! We kregen wel hulp van Puck van Dijk, die vaker met oude bomen spreekt en daarover ook een project gaat doen genaamd REUZEN van NOORD (onthoud die naam!)

Hieronder het verslag van ons gesprek.

WAT IS JE NAAM?

Ik heet Ben Tolhuistuin.

Hoe oud ben je? Tussen de 100 en de 150 jaar, als je zo oud bent dan weet je dat niet meer zo goed.

WAT VOOR BOOM BEN JE?

Ik ben een plataan

WAAR BEN JE BANG VOOR?

Ik ben bang om omgezaagd te worden, voor bliksem inslag en voor klimop.

WAT IS MOOISTE WAT JE COIT HEBT MEEGEMAAKT?

Toen ik honderd werd hebben de bomen een suprise party georganiseerd.

WAT IS JE FAVORIETE SEIZOEN?

Dat is denk ik toch wel de lente, dan ga ik bloeien en komen er blaadjes aan mijn takken.

WELKE BOOM VIND JE HET STOMST?

Ik denk Gerrit de trompetboom; hij schept altijd zo vreselijk op. Terwijl ik veel knapper ben.

HEBBEN ER COIT MENSEN IN JE GEKLOMMEN?

Ja, heel veel zelfs.

VIND JE DAT DAN IRRITANT?

Ja, vooral zware mensen zijn naar.

WAT IS HET NAARSTE DIER DAT IN JE WOONT?

Sellie de specht. Ze maakt veel lawaai met haar getik in de boom en is een enorme kletskaus.

BEN JE VERLIEFD OF COIT VERLIEFD GEWEEST?

Ja, ik ben smoorverliefd op Linda de iep (maar niet tegen haar zeggen hoor).

WORD JE GESNOEID?

Ja, dat is een verschrikkelijke tijd, maar als het klaar is kan ik weer lekker verder groeien.

HEB JE LAST VAN DE HOOGBOUW EN DE GELUIDEN?

De hoogbouw neemt mijn zonnetje in en de geluiden zijn irritant als ik slaap, voor de rest valt het wel mee.

WAT IS JE FAVORIETE HOBBY?

Staren naar Linda.

Bedankt voor het interview, fijne dag nog.

Door Isabelle en Lieve







# STOUT KONIJN VINDT TOLHUISTUIN FIJN

door  
Aline

In de Tolhuistuin ga ik Douwe-Sjoerd Boschman interviewen en antwoord vinden op allerlei vragen over Stout Konijn. Ik wil er bijvoorbeeld achter komen wat Stout konijn is en wat hij in de Tolhuistuin komt doen. O ja, Douwe-Sjoerd is de vriend van stout konijn. En samen met andere kinderen gaat hij een speurtocht maken in de Tolhuistuin.

**Wat is stout konijn precies?**  
Stout konijn is mijn lievelingsknuffel! En hij poept overal! En dat doet hij zodat iedereen liever wordt. Dus hij probeert de wereld liever te maken door overal knuffelkeutels te poepen. En daar kan je dan mee spelen.

**Is stout konijn stout?**  
Eigenlijk niet. Hij is alleen heel eigenwijs. En vooral hééél lief!

**Lijkt stout konijn op jou?**  
Stout konijn lijkt op hoe ik zou willen zijn.

**Waar woont stout konijn?**  
Hij woont op Vlieland. Daar heb je het hol van stout konijn, dat is een grote speelplek in het dorp. En daar heeft hij een prachtig speelhol.

**Wat komt stout konijn in de Tolhuistuin doen?**  
Stout konijn graaft een hele lange tunnel vanaf Vlieland en hij hoopt in de Tolhuistuin uit te komen. Waarschijnlijk komt hij in mei of juni ergens boven de grond! En dan kunnen we met zijn allen naar stout konijn gaan zoeken. Het wordt een soort speurtocht in de natuur.

**Waarom in Amsterdam Noord?**  
Dit is heel centraal in Amsterdam en stout konijn kon geen betere plek uitkiezen.

**Ken je Noord een beetje**  
Ja, eigenlijk wel. Ik heb les gegeven op het ROC van Amsterdam en daar is het idee van stout konijn ontstaan samen met Ricardo Makosi, de tekenaar van stoutkonijn.

**Voor welke leeftijd is stout konijn vooral leuk?**  
Stout konijn is leuk voor kinderen van alle leeftijden. Maar het prentenboek is misschien het leukst voor kinderen van drie tot zeven jaar.

# Bejaarde bomen

door Betty  
& Keetje

Het vliegenbos is het oudste stadsbos van Amsterdam en een uniek iepen- en essenbos in West-Europa. Er staan heel veel oude bomen. Op [https://maps.amsterdam.nl/monumentaal\\_groen/](https://maps.amsterdam.nl/monumentaal_groen/) kun je zien waar de oudste bomen van Noord staan en wanneer ze geplant zijn.



op onderzoek



benen uit de grond



kabouterhuis



# ACHTTERKRANT

door Lieve

## 10 TIPS IN NOORD:

Niet te missen: Tolhuistuin [natuurlijk], Twiske, Eye filmmuseum, Euro-scoop, Noorderparkbad, Instagrammuseum Wonder, NDSM terrein, Wilmke-breekpolder in Kadoelen, Noordoogst!!, Kinderboerderij de Buiktuin.

## Hihihihihhi

Wat gaat altijd omhoog, maar nooit naar beneden?  
De Leertijd.

Hoe maak je een oen nieuwsgierig?  
Dat vertel ik je over 100 jaar wel.

Er zit een neushoorn in de Noord-Zuidlijn, zegt een mevrouw tegen de neushoorn: 'Ik heb nog nooit een neushoorn in de Noord-Zuidlijn gezien'. Zegt de neushoorn: 'Dat kan wel kloppen, maar morgen is mijn scooter weer gemaakt'.

## Hahahahaha

## WOORDENZOEKER

H V H E D E N N O T  
 B R O N T D E E K U  
 O A N L O D R D R I  
 M A D R E T S M A N  
 E J E L K W J A N D  
 N D R O O N I A T O  
 R E D N M O O J R R  
 V D I N S D E G C P  
 L S R E T H C I D K  
 P O E Z I E O R I A

Vind jij alle verborgen woorden?  
De letters die overblijven vormen samen nog een zin!

AMSTERDAM / BOMEN / DICHTERS  
/ HEDEN / HONDERD / JAAR /  
KRANT / NOORD / POEZIE /  
TOEKOMST / TUINDORP /  
VERLEDEN / VOLEWIJCK

## NOORD-QUIZ

door Mette

- Wanneer sloot de NDSM-werf zijn deuren?
  - Jaren zeventig
  - Jaren tachtig
  - Jaren negentig
- Wat stond er vroeger in de Tolhuistuin?
  - Een glijbaan en een schommel en een zwembad
  - Een moderne kegel- en schietbaan, concerten en dansfeesten
  - Een achtbaan, kegel- en schietbaan en een schommel
- Welke buurt werd gesloopt in Noord?
  - Disteldorp
  - Regenboogdorp
  - Asterdorp
- Waarvoor werden de eerste buurten gebouwd in Noord?
  - Voor arbeiders
  - Voor rijke mensen
  - Voor slaven
- Ken je die hoge toren met die schommel erbovenop bij de pont? Wat lag er vroeger?
  - Het distelveld
  - Het galgenveld
  - Het vogelveld
- Wat ontstond er doordat de ponten tegen elkaar werden gelegd in de hongerwinter in de oorlog?
  - Een flatgebouw
  - Een brug
  - Een meer
- Wat betekent NDSM?
  - De Nederlandsche Dongel en Sisseltong Maatschappij
  - De Nederlandsche December en Sauna Maatschappij
  - De Nederlandsche Dok en Scheepsbouw Maatschappij
- Wat had 50 jaar geleden elke buurt in Noord?
  - Een kerstboomverbranding
  - Een kermis
  - Een theater
- Waar geloofden mensen vroeger in?
  - Een kinderboom waar baby's aan groeiden
  - Een reiger die de baby's bracht
  - Baby's die uit de buik kwamen
- Wat was er toen Noord nog niet bestond?
  - Niks, echt helemaal niks!!
  - Het was heel drassig en er woonden maar heel weinig mensen in dorpjes achter en op de dijk. Er waren veel overstromingen en modderpoelen.
  - Een heel groot moeras

Antwoorden: 1a, 2b, 3c, 4a, 5b, 6b, 7c, 8a, 9a, 10b



## COLOFON

De NOORDKrANT is een initiatief van Tolhuistuin en Into the Great Wide Open.

Artikelen en gedichten zijn gemaakt door: Aline (10), Ammar (10), Betty (9), Isa (9), Isabelle (12), Isis (8), Keetje (9), Lieve (11), Lucia (9), Mette (9), Nino (5), Rayan (13) en Tamar (9)!

Begeleid door Rianne van Duin en Marc Faasse. Veel dank aan Wail voor zijn schrijftips en gedicht!